

4- Bütün mevcudatın lisan-ı haliyle vird-i zebanıdır.

“Bütün mevcudatın lisan-ı hâliyle vird-i zebanıdır.”

İki tür konuşma vardır. Biri, bildiğimiz dil ile konuşmak ki buna **lisan-ı kâl** denir. Diğeri ise dil konuşmaz ama hâl konuşur. Buna da **lisan-ı hâl** ile konuşmak denir.

Demek Üstadımızın tabiriyle, “**lisan-ı kâlin kelimâtı elfâz (lafızlar) ise, lisan-ı hâlin kelimâtı da ahvâldir (hâllerdir).**” İşârâtü'l-İ'câz [Y] - 229

Hâl lisanı, çoğu zaman kâl lisanından daha tesirlidir. Hatta duyabilenler için lisan-ı hâl, zuhurca lisan-ı kâl derecesine çıkar. İşte bütün mevcudatın bu şekilde bir konuşması vardır. Bu konuşma bazen tesbih, bazen dua, bazen zikir, bazen hamd ve şükürdür. İşte **Bismillah** da böyle bir **vird-i zebandır** (dilden düşmeyen bir dua, bir vird).

Mevcudat, varlıklar demektir. “-ât” eki **Arapça cem' edatıdır**. Bu ek Osmanlıcaya da girmiştir.

Demek bazı kelimelerin sonunda göreceğimiz bu “-ât” eki, kelimeyi çoğul yapar: Nebat → nebatat, hayvan → hayvanat, mevcud → mevcudat, mümkün → mümkünat gibi.

Üstadımız bu cümlelerin başında “Ey nefsim...” dediği için yine nefsimize dönüyoruz!

Ey nefsim! Bak etrafına... Ağaç meyve verirken **Bismillah** der gibi veriyor. Toprak mahsul çıkarırken **Bismillah** diye açılıyor. Güneş ısıtırken, yağmur yağarken, rüzgâr eserken hepsi **Allah adına** iş görüyor. Bütün mevcudat, konuşmadan, itiraz etmeden, lisan-ı hâliyle **Bismillah'ı dilinden düşürmezken...**

Sen kimsin de Rabbinin adını unutarak iş yapıyorsun?

Hayvan rızkını O'nun adına alıyor; sen nimeti yiyip adını anmıyorsun. Arı bal yapıyor; sen ekmeği bölüp besmelesiz uzanıyorsun. Bu nasıl gaflet?

Ey nefsim! Taş yerinde duruyor, su vazifesini yapıyor, güneş çizgisinden şaşmıyor,

وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ كُلُّ لَهُ قَانِتُونَ

Göklerde ve yerde kim varsa yalnızca O'na aittir. Hepsi O'na boyun eğmektedirler. (Rum suresi, 26. Ayet)

Bir tek sen mi başına buyruksun?

Herkes **Bismillah** derken sen “ben” diyorsun. Kendine gel! Ya kâinatla beraber **Allah adına yaşa**, ya da bu isyanın hesabını bir gün **tek başına** verirsin.

Mahlûkatın nasıl konuştuğunu ve **Bismillah** dediğini ileride Üstadımız zaten ifade edeceği için, bu makamda kısa kesiyoruz.